

הדבר לחלקם על ידי חיתוך הספרים לשני חלקים.

אך מקשה הגמרא על עצם הדין: (25)

וכי "רצו", מאי הוי? מה יש בזה שרצו, ליהדר ביה, שיחזור בו, שהרי לא התחייב. (26)

ומתרצת הגמרא:

אמר רב אסי אמר רבי יוחנן: מדובר בשקנו מירו. עשו קניין על התחייבותו. ומשקנו, אינו יכול לחזור.

ומביאה הגמרא עתה נוסח אחר של המשא ומתן בעניין "רצו".

לישנא אחרינא.

כך הקשה לו: אדאשמעינן, עד שמשמיענו התנא את דינו בשאין בה בחצר דין חלוקה, והוא דרצו ובאופן שרצו. לישמענין, ישמיענו את דינו ביש בה בחצר דין חלוקה, שיכול לכפותו לחלוק, ואף על גב דלא רצו — הרי הם חולקין.

והתירוץ הוא:

אי אשמעינן, אם היה משמיענו התנא את

דינו ביש בה דין חלוקה, ואף על גב שלא רצו, הוה אמינא, הייתי אומר שבחצר שאין בה דין חלוקה, אפילו אם רצו נמי, גם כן לא מחייבין אותו לבנות כותל, אלא מסיפס בלבד.

קא משמע לן, לכן בא התנא להשמיענו, שמחייבין אותו לבנות כותל.

אך תמזהה הגמרא:

ומי מצית אמרת הכי? וכי יכול אתה לומר כן? והא קתני סיפא, והרי שנינו בסופה של המשנה: אימתי תלויה החלוקה בהסכמתו? בזמן שאין שניהם רוצים לחלוק. אבל בזמן ששניהם רוצים — יחלוקו.

ומדייקת הגמרא: מאי לאו, וכי אין הכוונה שחולקים בכותל? ואיך העלית על דעתך שחולקים במסיפס?

ודוחה הגמרא:

לא. אלא אמסיפס בעלמא. ורק אם רצו חולקים בכותל.

ומקשה הגמרא:

ליתני האי, מדוע לא ישנה התנא רק את משנתנו שמחייבין אותו לבנות כותל, ולא

ובהגות הב"ח אות ד'.

26. ובמקומי יוסף הוכיח, לפי שדברים אין בהם משום "מחוסרי אמנה". ומשמע, שאם היה בזה משום מחוסרי אמנה לא היה קשה לגמרא. ולכאורה, מעיר באילת השחר, אף אם היה בזה משום מחוסרי אמנה, עדיין אין בכך כדי לחייבו לבנות כותל, שהרי מדובר בחצר שאין בה דין חלוקה ואין יכולין לכפותו לחלוק. עיין שם.

לתשמישים צנועים. ומשום כך יש לבנות כותל ביניהם שלא יזיקנו בראיה.

וראה באילת השחר שכתב את יסוד הדברים, ולפי זה ביאר מדוע נחשב הדבר היזק, גם לפי הסובר "היזק ראייה אין שמו היזק".

25. במסורת הש"ס מובא שיש ספרי תלמוד שאינם גורסים קטע זה שבתוך הסוגריים. וראה גם למעלה דף ב ע"ב תוספות ד"ה וכיון, בסופו.